

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๖ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันอังคารที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖

โดย ญัฐทิพย์ กบิลคาม
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

เริ่มประชุม เวลา ๑๐.๔๐ น.

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานวุฒิสภา คนที่ ๑ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม และก่อนที่จะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระประธานได้อนุญาตให้สมาชิกอภิปรายปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ ต่อที่ประชุม โดยใช้เวลาประมาณ ๔๒ นาที ซึ่งเรื่องต่าง ๆ ที่สมาชิกอภิปรายเพื่อฝากให้รัฐบาลพิจารณาดำเนินการต่อไป

ต่อจากนั้น ประธานได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ โดยเริ่มจากเรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมสภาซึ่งไม่ปรากฏในระเบียบวาระจำนวน ๒ เรื่อง จากนั้นเข้าสู่วาระเรื่องด่วน เรื่อง ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ๒ ท่าน คือ นายวิรุฬห์ วงศ์อภิสิทธิ์ และนายณัฐเมศวร์ เรื่องพิชัยพร จะครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งครั้งแรก ๒ ปี ในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๖ ซึ่งเรื่องดังกล่าวยังมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการนับวันเริ่มและวันครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งโดยนายณัฐเมศวร์ เรื่องพิชัย กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการอัยการมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน และเรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาของวุฒิสภาในวันนี้เพื่อตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นขั้นตอนตามกฎหมาย มีสมาชิกอภิปรายพอสมควรซึ่งผู้อภิปรายแสดงความเห็นหลากหลายประเด็น โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการตั้งกรรมการชุดดังกล่าวไปพลางก่อน ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย จากนั้นประธานขอหารือต่อที่ประชุมว่ากรรมการชุดนี้จะมีจำนวนเท่าใด ซึ่งทางเลขานุการกรรมาธิการวิสามัญพิจารณารัฐสภาได้เสนอรายชื่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณารายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒๕ ท่าน ซึ่งที่ประชุมไม่ขัดข้อง โดยที่ประชุมวุฒิสภาเห็นควรให้คณะกรรมการชุดนี้มีกำหนดเวลาการทำงาน ๖๐ วัน และกรรมการชุดนี้ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้ถูกเสนอรายชื่อเป็นกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิด้วย

เมื่อจบเรื่องด่วนแล้ว ประธานได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อ โดยเป็นวาระกระทู้ถามซึ่งประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่ามีรัฐมนตรีที่จะมาตอบกระทู้ที่ ๑ และกระทู้ที่ ๒ ตติการกิจไม่สามารถมาตอบชี้แจงได้ จึงขอเลื่อนการถามตอบกระทู้ทั้ง ๒ กระทู้ดังกล่าวออกไปก่อน ดังนั้นในวันนี้จะมีการถามตอบกระทู้ถามรวม ๓ กระทู้ ดังนี้

๑. กระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาโครงสร้างของหน่วยงานราชการ ซึ่งถามโดย สว.เจตน์ ศิรธรานนท์ ทั้งนี้ผู้ตั้งกระทู้กล่าวว่าปัญหาที่สำนักงานงบประมาณเผชิญอยู่ในปัจจุบัน คือ รายจ่ายประจำของรัฐบาลที่สูงมากจนเป็นภาระต่องบประมาณ โดยในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๔ ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา มีการตั้งรายจ่ายประจำไว้ที่ ๑.๖๖ ล้านล้านบาท เพิ่มจากปี ๒๕๕๓ จำนวน ๒๓๐,๐๐๐ ล้านบาท (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๙) ซึ่งรายจ่ายประจำนี้คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓ ของงบประมาณ ๒.๐๗ ล้านล้านบาท และรวมเงินกู้

๔๒๐,๐๐๐ ล้านบาทไว้ด้วย แต่ถ้าหักเงินกู้ยืมออก สำหรับรายได้ที่จัดเก็บของงบประมาณปี ๒๕๕๔ เมื่อหักภาษีที่จัดสรรให้ท้องถิ่นและหักภาษีที่ขอคืนแล้วจะเหลือเพียง ๑.๖๕ ล้านล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายประจำ โศกคติที่การตั้งวงเงินจัดเก็บรายได้เป็นลักษณะที่พยายามกดตัวเลขให้ต่ำ ประกอบกับโศกคติที่สภาพเศรษฐกิจดีขึ้นจนทำให้รัฐจัดเก็บรายได้สูงกว่าที่ประมาณการไว้เกือบ ๒ แสนล้านบาท รัฐจึงสามารถตั้งงบประมาณรายจ่ายกลางปีเพิ่มได้ถึง ๑ แสนล้านบาท และยังมีเงินเหลือไปบริหารประเทศเพิ่มขึ้นอีก โดยปัญหารายจ่ายประจำที่สูงมากเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ นอกเหนือจากโครงการประชานิยมที่มีมากมายแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งคือการตั้งหน่วยงานใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นทุกปีโดยไม่มีการยุบหน่วยงานเดิม ทั้งที่ภารกิจลดลงเนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจให้หน่วยงานใหม่ อีกทั้งการตั้งหน่วยงานใหม่สวนทางกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่ภาครัฐต้องลดบทบาทลงให้เหลือบทบาทภารกิจหลักที่จำเป็นและคุ้มค่าต่องบประมาณ ตลอดจนรัฐจะต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ประชาสังคม ชุมชน และประชาชน สำหรับปัญหาอีกประการหนึ่งคือการที่หน่วยงานหลายหน่วยงานมีภารกิจที่ซ้ำซ้อนกันทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณไปโดยเปล่าประโยชน์ นอกจากนี้การขาดหน่วยงานประเมินโครงการที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมที่ทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแนวคิดเรื่องการปฏิรูปโครงสร้างของหน่วยงานราชการใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือความคุ้มค่าหรือไม่ และหน่วยงานที่ภารกิจซ้ำซ้อนรัฐจะมีแนวคิดแก้ไขหรือไม่ อย่างไร

๒. รัฐบาลมีแนวคิดในการปฏิรูปการประเมินโครงสร้างเพื่อตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิผลของโครงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมให้เกิดความคุ้มค่าของงบประมาณหรือไม่

นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้มาตอบชี้แจง โดย รมต.ประจำสำนักนายกฯ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณซึ่งเป็นรายจ่ายประจำในรอบหลายปีมานี้ มีอัตราส่วนที่ลดลงเรื่อย ๆ และรัฐบาลให้ความสำคัญการปรับโครงสร้างของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมามีการตั้งกรมใหม่ ๑๐ แห่ง ระดับกองมีการตั้งขึ้นใหม่ประมาณ ๑๐๐ กอง ซึ่งในการตั้งส่วนราชการใหม่นี้ใช้วิธีเกลี่ยอัตรากำลัง ทำให้ค่าใช้จ่ายไม่เพิ่มตามจำนวนกรม กอง ที่ตั้งขึ้นใหม่ และการพัฒนาระบบราชการดีขึ้นตามลำดับ โดยใช้ยุทธศาสตร์ ๗ ประการ และปีที่แล้วได้จัดโครงการป้องกันการทุจริตคอร์ปชั่น ส่วนปีนี้ได้จัดให้มีโครงการปรับปรุงพัฒนาการทำงานสู่ความเป็นเลิศ ส่วนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานนั้นได้จัดให้มีโครงการดังกล่าวแล้ว รวมทั้งภาคประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย

๒. กระทั่งถาม เรื่อง ความพร้อมปฏิบัติตามกฎ กระทรวง กำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง ซึ่งถามโดย สว.สุเมธ ศรีพงษ์ ทั้งนี้ผู้ตั้งกระทู้กล่าวว่า ด้วยได้มีกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร โดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้ความผิดตามกฎหมาย จำนวน ๑๙ ฉบับ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองสอบสวนได้ คือ

๑. กฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน
๒. กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า
๓. กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไร
๔. กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๕. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖. กฎหมายว่าด้วยการพนัน
๗. กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ
๘. กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
๙. กฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน
๑๐. กฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
๑๑. กฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
๑๒. กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
๑๓. กฎหมายว่าด้วยยศและเครื่องแบบผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่กองอาสารักษาดินแดน
๑๔. กฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ
๑๕. กฎหมายว่าด้วยโรงแรม
๑๖. กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
๑๗. กฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ
๑๘. กฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

๑๙. กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืนเว้นแต่ความผิดที่มีโทษ ตามมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๒ ทวิ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ ให้พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจเป็นผู้สอบสวน กฎกระทรวงจะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษานั้นคือจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๕ เนื่องจากกฎหมายทั้ง ๑๙ ฉบับ เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน

และปัจจุบันได้มีกฎกระทรวงตัดกฎหมาย ๓ ฉบับ คือ กฎหมายว่าด้วยการพนัน กฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน ให้เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ทั้งนี้ผู้ตั้งกระทู้ได้สอบถามไว้หลายคำถาม เช่น กระทรวงมหาดไทยมีการคัดค้านคำสั่งเปลี่ยนแปลงตัดกฎหมาย ๓ ฉบับดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจหรือไม่ และกระทรวงมหาดไทยได้ดูแลบุคลากรเพียงพอหรือไม่

พลตำรวจโทชัชชาติ กุลติลภ รมช.กระทรวงมหาดไทย ได้ตอบชี้แจงโดยกล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงอำนาจสอบสวนนั้นขณะนี้ยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ส่วนการดูแลบุคลากรได้เตรียมความพร้อมให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ปลัดอำเภอ) โดยการจัดอบรม แจกคู่มือ และการฝึกปฏิบัติ ส่วนค่าตอบแทนนั้นได้จัดให้มีค่าตอบแทนพิเศษรวมถึงจัดงบประมาณที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ส่วนภาระในการควบคุมตัวหรือฝากขังนั้นเป็นภาระของพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ ส่วนข้อเสนอของ สตช. ที่จะตัดอำนาจการสอบสวนในคดีอาญาทุกคดีให้เป็นที่ของตำรวจแต่เพียงฝ่ายเดียวนั้น ขณะนี้เรื่องดังกล่าวยังไม่ถูกเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓. กระทู้ถาม เรื่อง การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ตั้งถามโดย ส.ว.นิลวรรณ เพชรบุรณิน โดยผู้ตั้งกระทู้กล่าวว่า ตามที่สถาบันพัฒนาการบริหารจัดการระหว่างประเทศ (IMD – International Institute for Management Development) ได้เปิดเผยผลการศึกษาคัดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๕๔ ว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๒๗ จาก ๕๙ ประเทศ ซึ่งส่วนที่ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเป็นรองประเทศอื่น ๆ มากที่สุด คือ เรื่องของการพัฒนา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาครัฐจึงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและวิจัยรวมถึงมีหน่วยงานดูแลด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพราะจากนี้ไปขีดความสามารถของประเทศจะแข่งขันกันด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระบบวิจัยของประเทศไทยแล้วกลับพบว่ามีปัญหาหลายประการ ได้แก่ รัฐบาลจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยให้แก่ภาครัฐน้อยมาก การขาดการบูรณาการในด้านการวิจัยทุกระดับ และทุกมิติ หน่วยงานไม่เพียงแต่ทำงานซ้ำซ้อน แต่บางหน่วยงานยังขาดความชัดเจนในหน้าที่ความรับผิดชอบ ขาดประสิทธิภาพในการบริหารคน บริหารเงินและบริหารงาน รวมถึงการขาดกฎหมายที่สร้างแรงจูงใจให้กับผู้วิจัย อย่าง Bayh – Dole Act ของสหรัฐอเมริกา ที่ระบุให้ผู้วิจัยที่รับทุนวิจัยจากงบประมาณของรัฐสามารถนำงานวิจัยไปจดสิทธิบัตรและขายสิทธิบัตรให้ภาคการผลิตได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดความตื่นตัวในการทำวิจัย รวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านสิทธิประโยชน์ระหว่างภาควิชาการกับเอกชนมากขึ้น เป็นต้น ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาในทุกมิติรัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปฏิรูประบบวิจัยของประเทศรวมถึงการผลักดันให้มีการออกกฎหมายการวิจัยของประเทศในภาพรวม มีพระราชบัญญัติวิจัยแห่งชาติเพราะกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้คงมีเพียงพระราชบัญญัติของแต่ละหน่วยงานซึ่งอาจแก้ไขได้ยากและไม่ครอบคลุม จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแนวทางในการปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศหรือไม่ อย่างไร
๒. รัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำกฎหมายวิจัยไปมากน้อยเพียงใดแล้ว และจะจัดทำให้แล้วเสร็จเมื่อใด

นายวรวิจน์ เอื้ออภิญญกุล รมต.กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ตอบชี้แจง โดยกล่าวว่าอีกไม่ถึง ๒ ปี เราจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งไทยจะต้องเตรียมความพร้อม โดยเพิ่มขีดความสามารถด้านต่าง ๆ เช่น การเพิ่มขีดความสามารถด้านงานวิจัย ทั้งนี้ ค.ร.ม.ได้ให้ความสำคัญโดยจะเพิ่มเม็ดเงินให้และบูรณาการงานโดยทางกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้เตรียมแผนงานไว้ ๔๗ แผนงาน และกระทรวงฯ จะทำแผนงานนี้เป็นแผนงานแห่งชาติ รวมทั้งบูรณาการงานวิจัย เพื่อพัฒนาไปสู่ผลิตภัณฑ์ของประเทศ รวมทั้งจะได้มีการตั้งอุทยานวิทยาศาสตร์ในทุกภูมิภาคเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากขึ้น ทั้งนี้การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้นักวิจัยดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและสามารถนำงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

เมื่อหมดระเบียบวาระการประชุมแล้ว ประธานได้สั่งปิดประชุมในเวลา ๑๓.๕๐ น.